

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Jakšto g. 4, LT-01105 Vilnius,
tel. +370 626 22 252, el. p. info@am.lt, https://am.lrv.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188602370

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2026-

Nr. D8(E)-

I

Nr.

DĖL VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO

Aplinkos ministerija pakartotinai teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. rugsėjo 29 d. nutarimo Nr. 1073 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. rugsėjo 29 d. nutarimo Nr. 1073 „Dėl Pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir būdo nustatymo, keitimo tvarkos ir sąlygų aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą (toliau – Projektas).

1. Projektu sprendžiama problema ir Projektą rengti paskatinusios priežastys

1. 2025 m. birželio 30 d. priimto Lietuvos Respublikos žemės įstatymo Nr. I-446 2, 7, 8, 13-1, 23, 37, 42 ir 45 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XV-381¹, kuris įsigaliojo 2025 m. lapkričio 1 d., 5 straipsnio 1 ir 3 dalyse nustatyta, kad valstybinės žemės sklypo, reikalingo stambiam projektui, Vyriausybės nutarimu pripažintam užtikrinančiu neatidėliotinus valstybės saugumo ir gynybos poreikius, arba gynybos ir saugumo pramonės projektui įgyvendinti, pagrindinė žemės naudojimo paskirtis ir (ar) naudojimo būdas nustatomi ir (ar) keičiami pagal specialiosios paskirties projektą. Atsižvelgus į tai ir siekiant teisinio reguliavimo aiškumo ir apibrėžtumo, turi būti tikslinamos Vyriausybės 1999 m. rugsėjo 29 d. nutarimo Nr. 1073 „Dėl Pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir būdo nustatymo, keitimo tvarkos ir sąlygų aprašo patvirtinimo“ (toliau – Nutarimas) nuostatos.

2. 2025 m. gegužės 15 d. priimto Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 6, 17, 18, 20, 23, 25, 27, 28, 30, 31, 33, 35, 39, 45 straipsnių, septintojo skirsnio pavadinimo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 42¹ straipsniu įstatymo Nr. XV-212² 4 straipsnio 2 dalyje (įsigalioja 2026 m. liepos 1 d.) įtvirtinta, kad Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo (toliau – TPI) 20 straipsnio 1 dalyje nurodytu atveju, kai „planuojamai statybai ir numatomi veiklai vykdyti privaloma pakeisti žemės sklypo pagrindinę žemės naudojimo paskirtį ir (ar) pakeisti ar nustatyti, jeigu jis nenustatytas, vieną žemės sklypo naudojimo būdą, jie keičiami ar nustatomi žemės savininkų, valstybinės žemės patikėtinių ar įstatymų nustatytais atvejais kitų subjektų prašymu Vyriausybės nustatyta tvarka mero ar jo įgalioto savivaldybės administracijos direktoriaus sprendimu pagal savivaldybės lygmens bendrąjį planą ir (ar) vietovės lygmens bendrąjį planą, jeigu jis parengtas, įvertinus gautus visuomenės pasiūlymus ir jeigu tai neprieštaruja įstatymams ir valstybei svarbių projektų teritorijų planavimo dokumentų sprendiniams“. T. y. įstatyme atsisakyta dabar galiojančių nekonkrečių aplinkos ar numatomos veiklos vertinimo aplinkybių ir nurodyti konkretūs atvejai, kada TPI 20 straipsnio 1 dalyje nurodytais atvejais gali būti pakeista žemės sklypo pagrindinė žemės naudojimo paskirtis ir (ar) naudojimo būdas. Be to, atsižvelgus į 2024 m. gruodžio 30 d. Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos raštu Nr. 4-01-11563 pateiktoje korupcijos rizikos analizės išvadoje „Dėl pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir (ar) būdo nustatymo ar keitimo procesų Birštono, Druskininkų, Elektrėnų, Palangos miesto ir Trakų rajono savivaldybėse“³ (toliau – STT išvada) pateiktas rekomendacijas, atsisakyta prašymų teikimo raštu. Minėtame įstatyme įtvirtinta, kad

¹ <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/d8d5e3a055d011f0b070ee7f1ceefc75>

² <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/e82e14323bc711f0b070ee7f1ceefc75>

³ <https://stt.lt/data/public/uploads/2025/02/korupcijos-rizikos-analizes-ivsada-zemes-paskirtis-2025-01.pdf>

šie prašymai teikiami tik Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo dokumentų rengimo ir teritorijų planavimo proceso valstybinės priežiūros informacinėje sistemoje (toliau – TPDRIS).

Atsižvelgiant į tai, kad žemesnės galios teisės aktai neturi prieštarauti aukštesnės galios teisės aktams, Projektu siūloma patikslinti Nutarimo nuostatas, kad jos atitiktų aukštesnės galios teisės aktų – Lietuvos Respublikos žemės įstatymo ir TPI – nuostatas.

2. Projektu siūlomo teisinio reguliavimo esmė – problemos sprendimas

Projektu siūloma:

1) įvertinus tai, kad Dvidešimtosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programoje deklaruotas tarpinstitucinio bendradarbiavimo efektyvinimas¹, siekiant sumažinti teisėkūros apimtis ir išvengti teisės aktų keitimo dubliavimo, bendradarbiaujant su Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerija, Nutarimą papildyti nuostatomis, reglamentuojančiomis gynybos ir saugumo pramonės projekto įgyvendinimą (įtvirtinti, kad tam skirta žemės sklypo pagrindinė žemės naudojimo paskirtis ir (ar) naudojimo būdas nustatomi ir (ar) keičiami pagal specialiosios paskirties projektą);

2) nustatyti, kad prašymai ir pasiūlymai dėl žemės sklypo pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir (ar) žemės sklypo naudojimo būdo keitimo ar nustatymo teikiami, viešinami, prašymai nagrinėjami tik TPDRIS;

3) įtvirtinti, kad motyvuoti sprendimai pritarti ar nepritarti prašymui kartu su Projektu siūlomais priedais skelbiami TPDRIS;

4) nustatyti su prašymu teikiamų priedų, kai jie privalomi, sąrašą;

5) nurodyti, kada nepritariama pateiktam prašymui dėl žemės sklypo pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir (ar) žemės sklypo naudojimo būdo keitimo ar nustatymo;

6) ištaisyti kai kuriuos Nutarimo netikslumus.

3. Pasiūlymų įgyvendinimo mechanizmas, kaštai ir nauda

Projektu siūlomais pakeitimais bus užtikrinta Nutarimo atitiktis aukštesnės galios teisės aktams, atsižvelgta į STT išvadoje pateiktas rekomendacijas.

Projektui įgyvendinti valstybės biudžeto asignavimų skirti nereikės. Sprendimus dėl žemės sklypo pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir (ar) žemės sklypo naudojimo būdo keitimo ar nustatymo priimančys subjektai ir prašymus šiuos sprendimus teikiantys asmenys dėl Projekte nustatomų reikalavimų nepatirs prisitaikymo prie teisinio reguliavimo išlaidų (papildomų laiko sąnaudų), nes ir dabar įstatymuose nustatyta, kad turi būti pateikiami pritarimai, kai jie privalomi.

Priėmus Projektą, bus išlaikyti teisėkūros tikslingumo, proporcingumo principai ir užtikrinta, kad teisės normos dera tarpusavyje, prašymų dėl žemės sklypo pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir (ar) žemės sklypo naudojimo būdo keitimo ar nustatymo priėmimo, viešinimo ir nagrinėjimo procesas bus skaidresnis, sklandesnis ir efektyvesnis.

4. Rodikliai, kurie bus stebimi

Esminės nuostatos, galinčios daryti poveikį žemės sklypų pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir (ar) naudojimo būdo keitimo procesams, nekeičiamos, todėl Projektu atliekamų pakeitimų rodikliai nebus stebimi.

5. Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos² nuostatų įgyvendinimas (pažymimas tinkamas variantas)

☒ Projektu įgyvendinamos Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatos, įtvirtintos 6³, 29⁴ 68⁵, 75⁶, 320⁷ punktuose.

¹ Dvidešimtosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos 23 punktas.

² [Dvidešimtosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programa](#), kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2025 m. rugsėjo 25 d. nutarimu Nr. XV-439 „Dėl Dvidešimtosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“.

³ „6. <...> Stiprinsime gynybos pramonę <...>.“

⁴ „<...> Gerinsime elektroninės valdžios paslaugas.“

⁵ „68. Ypač daug dėmesio skirsime tinkamų sąlygų gynybos pramonės plėtrai sudarymui, aktyviai kursime sąlygas stiprinti šios pramonės šakos potencialą ir plėtoti inovacijas.“

⁶ „<...> Siekdami mažinti perteklinius reikalavimus, užtikrinsime, kad teikiant dokumentus nebūtų reikalaujama informacijos, kuri prieinama valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms.“

⁷ „320. <...> Teiksime išskirtinį prioritetą nacionalinės gynybos pramonės ir technologijų plėtrai keturiose esminėse srityse (amunicijos ir sprogmenų gamybos, bepiločių sistemų ir kovos su jomis, sunkiosios karinės technikos surinkimo ir jos aptarnavimo, jūrinės gynybos) bei gynybos pramonės ekosistemos formavimui rytinėje ir šiaurinėje NATO ir ES erdvėje. Tobulinsime teisėkūrą, siekdami gerinti

☐ Projektas neprieštarauja Dvidešimtosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programai.

6. Europos Sąjungos teisės aktų perkėlimas ir (ar) įgyvendinimas (pažymimas tinkamas variantas)

☒ Projektu neperkeliamos ir neįgyvendinamos Europos Sąjungos teisės aktų nuostatos.

☐ Projektu perkeliama (*dėl Direktyvų*) ir (ar) įgyvendinama (*dėl Reglamentų ir Sprendimų*) šios Europos Sąjungos teisės aktų nuostatos: (*išvardijama*). (*Taip pat nurodomi kiti su Projektu susiję tiesiogiai taikomi Europos Sąjungos teisės aktai, kai jie nėra įgyvendinami.*) Projektas yra įtrauktas į perkeliama ir (ar) įgyvendinamo Europos Sąjungos teisės akto perkėlimo ir įgyvendinimo planą Lietuvos narystės Europos Sąjungoje informacinėje sistemoje (LINESIS), į kurią įkelta atitikties lentelė¹. Siekiant užtikrinti visišką susijusių Europos Sąjungos teisės aktų perkėlimą ir (ar) įgyvendinimą, reikės priimti ...(*išvardijami Lietuvos Respublikos teisės aktai, kuriuos reikės priimti*) (**arba** Siekiant užtikrinti visišką susijusių Europos Sąjungos teisės aktų perkėlimą ir (ar) įgyvendinimą, kitų teisės aktų priimti nereikės).

7. Notifikavimas² Europos Komisijai (pažymimas tinkamas variantas)

☒ Projektas nenotifikuotinas Europos Komisijai.

☐ Projektas notifikuotinas Europos Komisijai (*nurodoma data*).

8. Pranešimo Europos Komisijai teikimas³ (pažymimas tinkamas variantas)

☐ Pranešimas Europos Komisijai teiktinas.

☒ Pranešimas Europos Komisijai neteiktinas.

9. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas⁴ (pažymimas tinkamas variantas)

☐ Atliktas Projekto numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas.

☒ Projekto numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas neatliekamas.

☐ Ši informacija nurodoma aiškinamajame rašte.

10. Teisės aktai, kuriuos reikės priimti, pakeisti arba pripažinti netekusiais galios (pažymimas tinkamas variantas)

☒ Projektui įtraukti į teisės sistemą kitų teisės aktų priimti nereikės.

☐ Projektui įtraukti į teisės sistemą reikės priimti šiuos teisės aktus: (*išvardijama*).

☐ Ši informacija nurodoma aiškinamajame rašte (*kai teikiamas įstatymo projektas*).

11. Informacija apie sąvokų įvertinimą Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka (pažymimas tinkamas variantas)

☒ Projekte naujų sąvokų nėra.

☐ Projekte vartojamos sąvokos aprobuotos Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

☐ Ši informacija nurodoma aiškinamajame rašte (*kai teikiamas įstatymo projektas*).

12. Kita reikalinga informacija

Projekte asmens duomenų naudojimas naujai nereglamentuojamas.

Projektu sukuriama teisinė prielaida vystyti elektroninę paslaugą pagal STT išvadoje pateiktas rekomendacijas.

13. Konsultavimasis su visuomene⁵ interneto svetainėje epilietis.lrv.lt (pažymimas tinkamas variantas)

gynybos ir saugumo pramonės plėtos sąlygas, didinsime Lietuvos gynybos pramonės ir Lietuvos kariuomenės sąveiką, taikysime gynybos inovacijų plėtos Lietuvos ekonomikoje ir jų jungčių su sąjungininkų gynybos pramone skatinimo priemones.“

¹ [Europos Sąjungos reikalų koordinavimo taisyklių](#), patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. sausio 9 d. nutarimu Nr. 21 „Dėl Europos Sąjungos reikalų koordinavimo“, 7 priedas.

² [Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklės](#), patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių patvirtinimo“.

³ [Pranešimų ir informacijos apie nustatomus įsisteigimo arba nustatomus ar panaikinus paslaugų teikimo laisvei taikomus reikalavimus teikimo tvarkos aprašas](#), patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. lapkričio 30 d. nutarimu Nr. 1389 „Dėl pranešimų ir informacijos apie nustatomus įsisteigimo arba nustatomus ar panaikinus paslaugų teikimo laisvei taikomus reikalavimus teikimo“.

⁴ [Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos](#), patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, 4 punktas.

⁵ <https://epilietis.lrv.lt/>.

☐ Projektas viešosioms konsultacijoms skelbtas interneto svetainėje epilietis.lrv.lt, kur pastabas ir pasiūlymus nuo 202.. m. ... d. iki 202.. m. ... d. galėjo teikti visi suinteresuoti asmenys (*nurodomas konsultavimosi tikslas (tikslai), būdas (būdai), suinteresuoti asmenys, su kuriais konsultuotasi, konsultavimosi trukmė ir apibendrinti konsultavimosi rezultatai – pateikiamos bendros (agreguotos) viešųjų konsultacijų dalyvių nuomonių tendencijos, nurodoma, kaip į konsultavimosi su visuomene rezultatus atsižvelgta Projekte*).

☒ Projektas viešosioms konsultacijoms interneto svetainėje epilietis.lrv.lt neskelbtas.

14. Derinimas su suinteresuotomis institucijomis ir suinteresuotais asmenimis

Projektas per Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinę sistemą (toliau – TAIS) (TAIS Nr. 26-2756) teiktas derinti Vyriausybės atstovų įstaigai, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai (toliau – TM), Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijai (toliau – EIM), Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijai (toliau – KAM), Lietuvos Respublikos energetikos ministerijai (toliau – EM), Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybai (toliau – STT), Nacionalinei žemės tarnybai prie Aplinkos ministerijos (toliau – NŽT), Valstybinei teritorijų planavimo ir statybos inspekcijai prie Aplinkos ministerijos (toliau – VTPSI), Lietuvos savivaldybių asociacijai (toliau – LSA), VšĮ Statybos sektoriaus vystymo agentūrai (toliau – SSVA), valstybės įmonei Registrų centrui (toliau – RC), valstybės įmonei Turto bankui, Lietuvos nekilnojamojo turto plėtros asociacijai (toliau – LNTPA).

Išvados gautos iš EIM, KAM, STT, NŽT, valstybės įmonės Turto banko, SSVA, LSA, RC, VTPSI, EM.

NŽT, SSVA, Vilniaus miesto savivaldybės administracija (toliau – VMSA), TM, VTPSI pateikė pastabų ir pasiūlymų. EIM, KAM, STT, valstybės įmonė Turto bankas, RC, EM pastabų ar pasiūlymų neturėjo.

Į NŽT, TM pateiktas pastabas atsižvelgta.

Su SSVA, VMSA, VTPSI pastabos suderintos darbo tvarka.

Projektas patikslintas pagal Vyriausybės kanceliarijos teisės grupės 2026 m. balandžio 15 d. išvadą Nr. 925 ir suderintas darbo tvarka.

15. Projekto rengėjai

Projektą parengė Aplinkos ministerijos Žemės ir teritorijų planavimo politikos grupės vyresnioji patarėja, laikinai vykdanči grupės vadovo funkcijas Algė Staniūnaitė-Tonkich (tel. +370 695 17 731, el. p. alge.staniunaite-tonkich@am.lt) ir vyresnioji patarėja Rūta Brazdžiūnienė (tel. +370 616 55 061, el. p. ruta.brazdziuniene@am.lt).

PRIDEDAMA:

1. Projektas, 6 lapai.
2. Projekto lyginamasis variantas, 6 lapai.
3. Antikorporcinio vertinimo pažyma, 5 lapai.

Aplinkos ministras

Kastytis Žuromskas